

Эхэ хайхан нютагаа эд хамта мандуулаэ!



# БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной  
декабриин 21-нээ  
гарана

Бүгэдэ  
арадай  
газетэ

1996  
ОКТАБРИИН  
22  
Намарай адаг шара  
нухой  
нарн II  
ВТОРНИК  
гарагай 3  
№ 202 (19542)  
Газетын сэн  
Хэлсээтэ.

Россин Федерациин Президент **Б. Н. ЕЛЬЦИНДЭ**

Россин Федерациин Правительствын Түрүүлэгшэ **В. С. ЧЕРНОМЫРДИНДЭ**

Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын Түрүүлэгшэ **Г. Н. СЕЛЕЗНЁВТО**

**АДЫГЕЙ, БУРЯАД, ДАГЕСТАН, ИНГУШ, КАБАРДИНО-БАЛКАРАЙ, ХАЛЬМАГ, КАРАЧАЕВО-ЧЕРКЕСЭЙ, ХОЙТО ОСЕТИИН, ТЫВА, УДМУРТЫН, ЧУВАШ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ, ИВАНОВСКА, КИРОВСКЭ, КУРГАНСКА, ШЭТЫН ОБЛАСТЬНУУДАЙ БОЛОН ХАБАРОВСКА ХИЗААРАЙ ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГАЙ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ**

## ХАНДАЛГА

Дэлгүүрэй тухэлэй экономикодо шэлжэн орохо талаар Россида бэелүүлэгдэдэг хубилган шэлэхэлгэ Россин Федерациин регионуудай экономикодо, социальна халбариде ондо ондоогоор нүгөөлөө.

Хэдэ хэдэн объективнэ, субъективнэ эрхэ нүхэсэнүүднээ (географиин, байгаалин-сагай уларилэй, экологиин, байгаалин нөөсөнүүдэй, үндэнэ яһатанай-түүхын болон бусад) уламжалан, Россин регионууд дэлгүүрэй эрхэ байдалда гэдэнэй дадалгын хэмжээгээр хоорондоо горитойгоор илгараа.

СССР-эй хандарал болон ажалье территориинууд болон халбаринуудаар хубаарилгын талаар Россида тогтоһон гурим Федерациин олохон субъектнүүдтэ хандаргахы хойшолонтой байшоо. Баталагдан абтаһан налогой гурим болбол рентны ашаг олзо хуряалгын талаар гүрэнэй ниигтэ нэгэн политикын үгы байһан эрхэ байдалда регионуудай социальн-экономическа хүгжэлтын тэгшэ бэшэ байлгы улам нүжэрөөжэ, регионууд хоорондын кооперацие хуряан усдахан байдалда хүргоо.

Регинуудай ажалаа эрхилэн ябуулгын эрхэ нүхэсэнүүдые тэгшэдэхэ зорилготойгоор "1995-1997 онуудта Россин экономикын хубилган шэлэхэлгэ болон хүгжэлтэ" гэдэн программа абтажа, тэрэнэй 8-дахы бүлэгтэ бэрхэшээлтэй (гээгдэнги, депрессивнэ, кризистэ ороһон, стратегическэ онсо удха ланаргай) регионууд элрүүлэгдэжэ, Россин Федерациин гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай хүгжэлтын федеральна тусхай программа зохёохо талаар шидхэбэри тодорхойлогдоһон, мүн тэрэниие бэелүүлгэдэ хэрэгтэй болохо мүнгэ зөөриие

1996-1997 онуудта үгэхэ гэжэ хараалагданан байна.

Тус программые зохёолгын болзорой унжагайржа байһаниинь голхоролтой аад, тэрэниие бэелүүлгэ буруу нүрэхэдөө болохо. 1997 онойшые Федеральна бюджетэй проект дотор энэ программада мүнгэ һомололго хараалагданангүй. Россин Федерациин Үндэнэ яһатанай хэрэгүүдэй болон федеративна харилсаануудай талаар министрствээр Россин Федерациин Правительствын тогтоолой проект бэлдэгдэжэ, 1996 оной февраль соо тэрэ Россин Правительствата эльгээгдэжэ, тэрэн соо Россин 89 субъектнүүдэй 11-ниинь (Адыгей Республика, Буряад Республика, Ингуш Республика, Дагестанай Республика, Карачаево-Черкесэй Республика, Хальмаг Республика - Хальмаг Тангч, Тыва Республика, Хойто Осетиин Республика, Чуваш Республика, Шэтын область) - гээгдэнги регионууд болон 5-ниинь (Удмуртын Республика, Курганска область, Кировскэ область, Ивановска область, Хабаровска хизаар) - депрессивнэ регионууд гэжэ

тодорхойлогдоо. Гэбэшые тус проект мүнөө хүрэтэр харагдаагүй, гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай тоо бүридхэл баталагдаагүй. Мүн тэдэнэй хүгжэлтын федеральна тусхай программашье зохёогдоогүй.

Экономическа бага бэшэ хүсэ шадалтай байха зуураа гээгдэнги ба депрессивнэ регионууд дотационно бюджетүүдтэй байна. Гол түлэб өөрөө һайн байдалтай болон гээгдэнги регионуудай хоорондох горитой илганууд орон доторой экономика ниитэ юрэнхы эрхэ байдалда муу нүлөө үзүүдэжэ, социальна тогтууригүй байдалда хүргэнэ. Социально-экономическа талаар бэрхэшээлтэй регионуудай гээгдэлые усдахалга регионуудтай бэелүүлэгдэдэг бюджетүүд хоорондын харилсаануудта федеральна финансова ашаа шэгнүүрые горитойгоор доошолоула арга олгожо, хүн зоной нуудал байдалай хэмжээ болон шанарые һайжаруула зэргэтэй.

Тохёолдоһон эрхэ байдалда гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай

хүгжэлтын федеральна тусхай программашье саг дары зохёожо дүүргэлэнэй болон тэрэниие бэелүүлжэ эхилхэнэй ашаар бэрхэшээлтэй регионуудай экономикын ба социальна халбарин доройтолгын үзэгдэлнүүдые нуларуулаад, саашадаа бүрин усдаха арга олдохо ёһотой.

Гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай хүгжэлтын федеральна программа ба экономика туһаламжын удаадахи түхэл янзануудта үндэлэгдэхэ ёһотой гэжэ тоолонобди:

- засагай нютагай зургаануудта гүрэнэй зүгһөө мүнгэ һомололго;

- үйлэдбэрийн социальна болон экономика инфраструктурада регионуудай эрхэ байдалтай зохилдуулагдан мүнгэ һомололгонууд;

- хэрэг эрхилэлгы урмашуулхын тула үмсын компанинуудта үгтэдэг мүнгэ һомололго, урьһаламжанууд;

- налогой урмашуулхы политика;

- гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудта гүрэнэй шэнэ предпритинуудые байгуула;

- үмсын фирмэнүүдэй продукци болон аша туһануудта гүрэнэй захилнууд;

- эд товарай болон валютын хямда сэнгээр наймаалагдананай ашаар үнэ сэнгүүдэй юрэнхы хэмжээе доошолоула;

- нютаг нютагай программануудые (ажалаар хангалгын, мэргэжэлэй талаар бэлэдхэлгын, гэр байра барилгын, оршон тойронхи байгаали хамгаалгын гэхэ мэтэ) бэелүүлгэ;

- амортизациин, газар ашаглагын, оршон тойронхи байгаали хамгаалгын талаар хуули ёһоной гуримшуула болон хуули ёһоной тусхай дүримүүд.

Рентын талаар гүрэнэй политикые зохилдуула, "Рентэ болон рентны политика тухай", "Россин гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай статус болон тэдэнэй социальн-экономическа хүгжэлтые гуримшуулгын онол аргууд тухай" хуулинуудые, мүн 1997 оной бюджет тухай хуулие Гүрэнэй Дүүмын баталтар Россин гээгдэнги ба депрессивнэ регионуудай Федеральна Программа баталан абаха шухала хэрэгтэй болоод байна.

Чуваш Республикын Президент, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **Н. В. ФЕДОРОВ**

Ивановска областин Захиргаанай Толгойлогшо, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **В. Н. ТИХОМИРОВ**

Кировскэ областин Захиргаанай Толгойлогшо, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **В. А. ДЕСЯТНИКОВ**

Карачаево-Черкесэй Республикын Толгойлогшо, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **В. И. ХУБИЕВ**

Хойто Осетиин Республикын Президент, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **А. Х. ГАЛАЗОВ**

Шэтын областин Захиргаанай толгойлогшо, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **Р. Ф. ГЕНИАТУЛИН**

Хабаровска хизаарай Захиргаанай толгойлогшо, Россин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй гэшүүн **В. И. ИШАЕВ.**

## ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИН ДОЛООН ХОНОГ

Буряад Республикын Президент **А. В. ПОТАПОВ** Россин Федерациин Советэй хүдэлмэридэ хабаадаха.

Октябриин 21-нээ 23 болотор "Эрхэ сүлөө амжалтын акт" гэдэн уласхоорондын программаар ород хэлэ ба литература заадаг багшанарай американ советтэй хамта республиканска конкурс үнгэргэгдэхэ. Инженернэ албанай советэй заседани дээрэ голандиин технологи нэбтэрүүлхэ талаар хүдөө ажахын машинануудай комплекс бэлдэлгын асуудалнууд хаража үзэгдэхэ.

Октябриин 23-да студентнууд болон аспирантнуудта тусхай нэрэтэ стипендиинүүдые баталха талаар республиканска комиссин заседани болохо.

Түлөөнэгүй болон хүнгэлэлтэтэй медикаментнуудые тарааха талаар Россин Федерациин Правительствын тогтоолой хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһаниие хиналтын дүнгүүдээр республиканска албан зургаануудай ахамад врачнуудай хабаадалгатай зүблөөн үнгэргэгдэхэ.

"Залуушуул ба ном" гэдэн республиканска конференци эмхидхэгдэхэ байна.

Октябриин 24-дэ Буряад Республикын Правительствын 1996 ондо ажал ябуулгын түсэб хаража үзэхэ талаар саг үргэлжын комиссин заседани үнгэргэгдэхэ.

Хотонууд болон регионуудай архитектурын ба барилгын таһагуудай хүтэлбэрилгшэдэй хабаадалгатайгаар Барилгын министрствын коллегийн үргэдхэгдэмэл заседани болохо байна.

Октябриин 25-да республикын Экологиин гүрэнэй комитетэй коллегийн заседани, "Зун-96" гэдэн республиканска конференци үнгэргэгдэхэ.

Октябриин 26-да үхибүүдэй филармоние нээлгэ болон бэшэжэ эхилхэн композиторнуудай концерт болохо.

**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН БОЛОН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХЭБЭЛЭЙ АЛБАН.**













